

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS ITÄMEREN NORPAN METSÄSTYKSESTÄ ALUEELLISEN KIINTIÖN NOJALLA METSÄSTYSVUONNA 2021—2022

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin metsästysvuodelle 2021–2022 suurin sallittu saalis määrä itämeren norpan alueellisen kiintiön rajoissa sallittavaan metsästykseen. Asetuksella säädettävä suurin sallittu saalismäärä ei ole määrä, joka tulisi saavuttaa, vaan se asettaa metsästykselle määrää koskevan rajoituksen.

Itämeren norpan metsästykseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa, vaan itämeren norppia voidaan metsästä metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästäjällä on velvollisuus ilmoittaa alueellisen kiintiön puitteissa saaliiksi saatavista norpista Suomen riistakeskukselle. Mikäli asetettu kiintiö täyttyisi ennen metsästysvuoden loppumista, olisi Suomen riistakeskuksen määrättävä metsästys päättyneeksi kyseessä olevalla kannanhoitoalueella.

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 375 itämeren norpan metsästys vain Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Kiintiö on sama kuin aiempina metsästysvuosina. Lounais-Suomen ja Suomenlahden kannanhoitoalueiden kiintiötä ei edelleenkaan asetettaisi.

Metsästysasetuksen 5 § edellyttää, että itämeren norpan Itämerellä tapahtuvaa metsästystä varten on kiintiö eri kannanhoitoalueilla. Ajallisen haasteen kiintiön asettamisessa aiheuttaa se, että itämeren norpan metsästysaika on 16.4-31.12. eli metsästys jakaantuu kahdelle metsästysvuodelle (metsästysvuosi 1.8.-31.7.). Asetukset on pyritty saamaan voimaan siten, ettei katkoksia asetusten voimassaolossa juurikaan tule.

Itämeren alueen laskentojen perusteella itämeren norpan laskentakanta on pelkästään Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella yli 20 000 yksilöä. Koska kannankasvu ei selitä aiemmista poikkeavaa tulosta, käytännössä aiemmin käytetty arvio laskennoissa nähtävien osuudesta (60-80 %) tuottaa aliarvion norppien kokonaismäärästä. Vuoden 2015 laskentakannan huipussa Perämerellä nähtiin 17 400 norppaa. Laskennoissa tuskin nähtiin kaikkia laskentalinjojen kodalle osuvia norppia, koska jokin osuus hylkeistä on aina vedessä. Täydentävässä lausunnossaan vuonna 2015 Luke arvioi oletuksella, että 90% norpista oli laskennan aikana laskettavissa, saatiin kokonaiskannan alarajaksi 19300 norppaa. Ylärajaa ei pystytty arvioimaan, mutta määrän arvioitiin ylittävän 20 000 norppaa. Myös ruotsalaisten arvion¹ mukaan Perämeren todellinen populaatiokoko lienee yli 20 000 yksilöä, kun huomioidaan arvioitu laskentakannan pitkäaikainen keskimääräinen vuosittainen kasvu (noin 5 %) ja se, että kahtena keväänä laskentakanta on ollut jopa 16-17 000 norppaa.

Metsästyskaudella 2020–2021 Oma riistan saalisilmoitusten mukaisesti saalis oli yhteensä 273 itämeren norppaa (tilanne 15.7.2021). Koska metsästyskausi on vielä käynnissä, määrä tulee kasvamaan. Edellisen metsästyskauden 2019-2020 saalis oli 305 itämeren norppaa.

---

¹ https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/sal/beslut_om_skydds jakt_pa_vikare_2021-2022.pdf

Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att de senaste årens inventering av vikare varierat kraftigt beroende på rådande isförhållanden. **Sammantaget bedöms dock det totala antalet vikare i Bottenviken överstiga 20 000 djur.**

1 Nykytila

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaan pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

Metsästykseseen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin (hirvieläimet) kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Metsästysasetusta muutettiin vuonna 2021 siten, että itämeren norpan metsästykseseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa. Itämeren norppaa voidaan metsästä metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästysasetuksen 5 §:ssä (302/2021) säädetään, että itämeren norpan Itämerellä tapahtuvaa metsästystä varten on kiintiö seuraavilla alueilla: 1) Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalue, johon kuuluvat Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakuntaan kuuluvat merialueet; 2) Lounais-Suomen kannanhoitoalue, johon kuuluvat Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntaan kuuluvat merialueet; sekä 3) Suomenlahden kannanhoitoalue, johon kuuluvat Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntaan kuuluvat merialueet.

Saaliiksi saadusta yksilöstä on metsästysasetuksen mukaan ilmoitettava Suomen riistakeskukselle viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun yksilö on saatu saaliiksi. Ilmoituksessa on kerrottava: 1) metsästäjän metsästäjännumero ja yhteystiedot; 2) pyydystetyn itämeren norpan sukupuoli ja paino; 3) pyyntiajankohta; 4) pyyntipaikan koordinaatit. Kiintiön tultua täyteen Suomen riistakeskuksen on määrättävä itämeren norpan metsästys kannanhoitoalueella lopetettavaksi. Suomen riistakeskuksen määräyksestä on tiedotettava riittävän tehokkaasti. Metsästyksen lopettamisen katsotaan tulleen metsästäjien tietoon kolmen vuorokauden kuluttua määräyksen antamisesta. Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle tiedot itämeren norpan metsästyksestä kunkin kalenterivuoden päätyttyä.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen kiintiön nojalla pyydyttävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydyttävän saaliin määrää ja aluetta. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen rajoittaa poikkeuslupien määrää, sillä niitä on haettu viime vuosina vain muutamia.

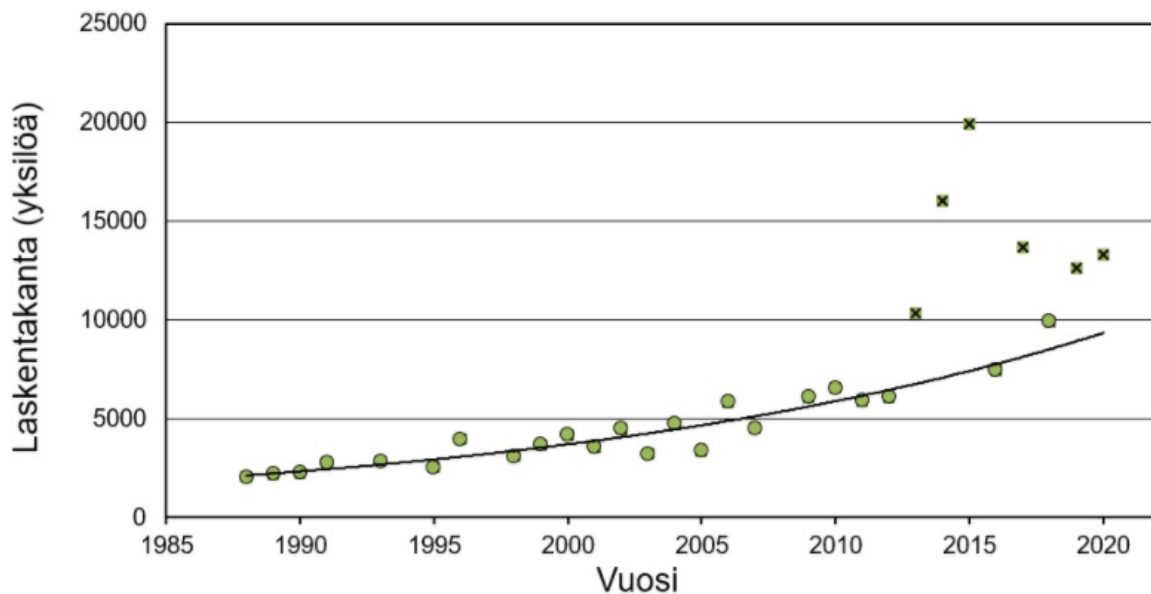
Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleilla metsästyslain muutoksilla toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskuksen toimintaa ohjaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä alueellisen kiintiön suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä.

Itämeren norppa kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi sallii liitteen V lajien metsästyksen. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä vain enää euroopanmajava on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraiseksi, sillä hallin ja itämeren norpan metsästys on säädetty metsästysasetuksen 5 §:ssä rajoitettavaksi alueellisen kiintiön puitteissa. Jos seuranta osoittaa sen tar-

peelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Itämeren norpalle on myös säädetty rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa 1.1.–15.4. väliseksi ajaksi.

2 Luonnonvarakeskuksen arvio merihylkeiden kantojen tilasta

Norpan laskentakanta Perämerellä 1988-2020

Kuva 1. Itämeren norpan laskentakanta Perämerellä. Lähde: Luonnonvarakeskus.

Vuonna 2020 lentolaskennoissa Perämeren jäillä laskenta-aikaan olleiden norppien määräksi arvioitiin noin 13 300 yksilöä. Norppien laskentatulokset on vaihdellut vuosina 2013–2020 melko voimakkaasti. Luonnonvarakeskuksen mukaan Perämeren norppakanta on keskenään vertailukelpoisten laskentatulosten perusteella kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa. Perämeren norppalaskennoista vastaa Ruotsin luonnonhistoriallinen museo.²

3 Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2021–2022

Vallitseva tilanne on ollut se, että saalista saadaan vain Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella, koska muille kannanhoitoalueille ei ole pyyntilupia sallittu myöntää. Saaliin toteumaa rajoittavat sopivien hylkeenpyyntialueiden vaikea saavutettavuus, vähäinen määrä, suojelualueet, pyynnin vaativuus sekä vaihtelevat ja usein haastavat olosuhteet.

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 375 itämeren norpan metsästys Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Alueellisesti suurimpia sallittuja saalismääriä rajoitettaisiin Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa määriteltyjen kannanhoitoalueiden mukaisesti siten, että Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueella sallittaisiin enintään

² <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

375 itämeren norpan metsästys. Tällä alueella kannan on todettu kasvavan. Lounais-Suomen kannanhoitoalueella Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntien alueella ja Suomenlahden kannanhoitoalueella Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien alueella ei edelleenkään itämeren norpan metsästystä sallittaisi.

Alueellisen kiintiön puitteissa tapahtuvan metsästyksen lisäksi Suomen riistakeskuksen on mahdollista myöntää myös metsästyslain 41§:n mukaisia poikkeuslupia. Asetuksella ei rajoiteta tätä toimivaltaa.

Hylje on lajina vaikeasti metsästettävä ja metsästys vaatii erityisosaamisen lisäksi runsaasti aikaa ja venekalustoa. Hylkeenmetsästys on myös metsästysmuotona kallis. Pelkät viikon metsästyksen polttoainekulut saattavat olla yli tuhat euroa. Hyljetuotteiden kauppakiellon takia saalista ei voi myöskään myydä. Metsästyksen tuloksellisuus riippuu metsästäjän taidon lisäksi sää- ja jääolosuhteista. Sulan veden aikana hylkeiden suosi-
mien metsästysalueiksi soveltuvien alueiden, matalikkojen ja luotojen vähäisyys tai niiden kuuluminen luonnonsuojelualueverkostoon rajoittavat entisestään metsästystä.

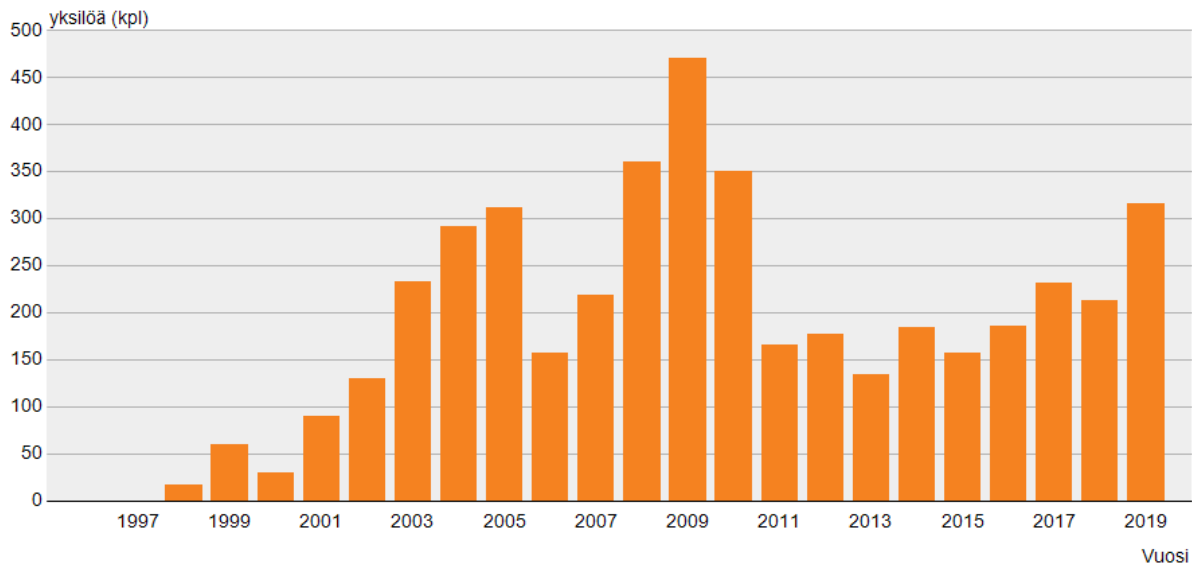
4 Esityksen vaikutukset

Esitettävä 375 itämeren norpan suurin sallittu saalismäärä on sama kuin edellisenä vuonna on asetettu. Asetus esitetään annettavaksi tässä vaiheessa vain vuodeksi, vaikka mahdollisuus olisi tehdä enintään kolmivuotinen asetus. Isoin muutos on se, että Itämeren norpan metsästyksen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa, vaan itämeren norppia voidaan metsästää metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa eli ns. keskeytymetsästyksenä. Tämä vähentää byrokratiaa ja tarjoaa metsästäjille paremmat mahdollisuudet pyyntiin lähdölle keliolosuhteiden niin salliessa. Keskeytymetsästys on osoittanut toimivuutensa karhun metsästyksessä poronhoitoalueella ja hallinmetsästyksessä.

Saaliiksi saadusta yksilöstä on metsästysasetuksen mukaan ilmoitettava Suomen riistakeskukselle viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun yksilö on saatu saaliiksi. Ilmoituksessa on kerrottava: 1) metsästäjän metsästäjännumero ja yhteystiedot; 2) pyydystetyn itämeren norpan sukupuoli ja paino; 3) pyyntiajankohta; 4) pyyntipaikan koordinaatit. Kiintiön tultua täyteen Suomen riistakeskuksen on määrättävä itämeren norpan metsästys kannanhoitoalueella lopetettavaksi.

Muutoksen ei arvioida juurikaan lisäävän metsästystä, koska verotusta säädellään ministeriön asetuksella. Esi-
merkiksi hallinmetsästyksessä siirtyminen pyyntiluvista keskeytymetsästyksen vuonna 2014 ei lisännyt saalista käytännössä ollenkaan, koska metsästyksen saalismäärään vaikuttavat vaikeuttavasti erityisesti vaikeat sää- ja jääolosuhteet, hylkeenpyynnin korkeat kustannukset ja niiden kallistuminen polttoaineen hinnan nousun johdosta, alueelliset metsästyksrajoitukset (mm. suojelualueet) sekä hylkeenpyynnin vaikeus.

Riistasaalis muuttujina Vuosi. Halli (1998-).

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Metsästys

Kuva. Keskeytymetsästyksen salliminen hallille ei lisännyt juurikaan saaliin määrää, vaikka hallikiintiö (1050) oli huomattavasti suurempi kuin itämeren norppalla.

Perämeren itämeren norppakanta on kasvanut tasaisesti 1980-luvun lopulta saakka ja itämeren norppakannan nykyinen koko ja kannan kehitys mahdollistivat rajoitetun ns. kannanhoidollisen metsästyksen Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella alkaen metsästysvuodesta 2015–2016 ja tätä jatketaan. Metsästyskaudella 2020–2021 Oma riistan saalisilmoitusten mukaisesti saalis oli yhteensä 65 itämeren norppaa (tilanne 10.6.2021). Koska metsästyskausi on vielä käynnissä, määrä tulee kasvamaan. Edellisen metsästyskauden 2019-2020 saalis oli 305 itämeren norppaa. Silloinen kiintiö (325) täyttyi osittain varmasti siitä syystä, että metsästysaika on pidentynyt vuoden 2018 lainsäädäntömuutosten johdosta samaksi kuin hallilla. Nyt esitettävä 375:n itämerenorpan kiintiö ei kuitenkaan vaikuta heikentävästi itämeren norppakantaan edes yhdessä Ruotsin kiintiön kanssa.

Itämeren norppakannan hoidon tavoitteena on elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja levittäytyminen uusille alueille. Perämerellä norppa pystyy säilymään elinvoimaisena pitkälläkin aikavälillä ja sillä on riittävästi elinympäristöä. Lentolaskentatulokset ovat osoittaneet, että aiemmat kanta-arviot ovat olleet aliarvioita ja kokonaiskannan ylärajaa ei tiedetä, mutta kokonaiskannan alaraja lienee yli 20 000 norppaa. Itämeren norppakanta kasvaa keskimäärin viisi prosenttia vuodessa, joten kantaan tulee lisää hylkeitä yli 1 000 norppaa joka vuosi. Esityksessä on otettu huomioon, että myös Ruotsi metsästää itämeren norppia 420:n kiintiöllä. Ruotsi nosti kiintiötä edellisvuodesta 20 norpalla. Ruotsissa metsästysaika on 1.5.-31.1. Saalismäärä oli 285 metsästysvuonna 2020/2021, joista Norrbottenin läänissä 236 (sallittu 340) ja 49 (sallittu 60) Västerbottenin läänissä. Kiintiöiden valmistelussa on vaihdettu tietoja Ruotsin ja Suomen viranomaisten välillä ja maa- ja metsätalousministeriöllä on säännöllisesti kokouksia sekä Naturvårdsverketin että Näringsdepartementin kanssa, joissa hyljekysymyksiä sivutaan. Kiintiö ei tällä hetkellä edes säätele kanta, koska kanta kasvaa 5%. Molempien maiden metsästys toteutuessaankin olisi noin 70-80 prosenttia kannan kasvusta ja noin 3-4 prosenttia pelkästään Perämeren norppakannasta.

Kalastuslain 118 §:n mukaan ilmoitus säännöksessä tarkoitettusta sivusaaliista tulee pyydyksen haltijan tehdä viipymättä Luonnonvarakeskukselle ja sen tekeminen koskee sekä elävänä että kuolleena pyydyksistä löytyneitä eläimiä. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti tulee olemaan myös rangaistavaa (kalastusrikkomus).

Kohdunkuromasairaudestakaan ei ole tietoja kuin vanhoista yksilöistä. Itämeren norppakannan nykyinen koko ja kehityssuunta mahdollistavat rajoitetun metsästyksen Perämerellä. Itämeren norpan metsästys ehkä-

see jonkin verran ammattikalastajien pyydyksille aiheuttamien vahinkojen syntymistä, joten esitys voi jos-sain määrin vähentää kalastajille valtion varoista maksettavia vakuutustukia (laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta 998/2012). Keskeisempää on kuitenkin linjan jatkaminen, että itämeren norpan aiheuttamat vahingot otetaan tosissaan ja niihin vastataan. Esitys todennäköisesti pienentää itämeren norpasta aiheutuvaa sosiaalista konfliktia ja nostaa itämeren norpan arvoa vahinkoeläimestä arvostetuksi riistalajiksi, vaikkakaan hyljekauppakiellon johdosta olemassa olevaa resurssia ei voi täysimääräisesti hyödyntää muutoin kuin met-sästäjien omassa taloudessa.

Maa- ja metsätalousministeriön teettämä vanhan kannanhoitosuunnitelman toteutumisen arvioinnin (Maa- ja metsätalousvaliokunta 21.09.2018) mukaan tavoitteet ovat hylkeiden suojelun osalta saavutettu hyvin eteläi-siä norpan lisääntymisalueita lukuun ottamatta. Kalastuselinkeinon ja kasvavien hyljekantojen yhteensovitta-minen ei ole onnistunut toivotusti ja erityisesti rannikkokalastuksen turvaamiseksi tulee löytää uusia keinoja. Merihylkeet olivat aiemmin paljon arvostetumpia riistaeläimiä, mutta EU:n asettaman hyljetuotteiden kaup-pakiellon johdosta arvostus on alkanut heikentyä. Suomen hallitus onkin raportoinut kirjallisesti ja suullisesti EU:n komissiolle ja jäsenmaille hyljetuotteiden kaupan kieltävän lainsäädännön haitallisista vaikutuksista kalavaroille, kalastukseen, metsästykseseen sekä metsästykskulttuuriin.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että EU:n hyljetuoteasetuksen lomaannuttamaa kiinnostusta hylkeen-metsästykseseen tulisi pyrkiä elvyttämään kansallisella sääntelyllä. Tämä voitaisiin toteuttaa lievittämällä ny-kyisiä merellisiä luonnonsuojelualueita koskevia rauhoitussäännöksiä sekä sallimalla hylkeiden metsästy-s suunnitteilla olevissa suojelualueiden laajennus- ja perustamishankkeissa Selkämeren kansallispuiston ta-paan.

Itämeren hyljekantoja koskevan hoitosuunnitelman päivitys on viimeistelyssä lausuntokierrosta varten. Päi-vityksen on laatinut Suomen riistakeskus tulossopimuksen mukaisesti. Hoitosuunnitelman päivitysproses-sissa osallistettiin sidosryhmiä, jotka edustivat kalataloutta, saariston ja rannikon väestöä, riistapolitiikkaa, hylkeenmetsästäjiä, suojelua ja hyljetutkimusta. Hallitusohjelman linjauksissa on hoitosuunnitelmaa kos-keva toimenpide, jonka tarkoituksena on turvata ammatillisen kalastuksen edellytykset ja vähentää vahinkoja toimeenpanemalla hyljekannan hoitosuunnitelma. Hallitusohjelman mukaan myös kehitetään ja tuetaan va-hinkoja ehkäiseviä tekniikoita, pyydyksiä ja käytänteitä. Maa- ja metsätalousministeriön tarkoituksena on viimeistellä hoitosuunnitelman luonnos ja pyytää siitä lausunnot sekä hyväksyä lopullinen hoitosuunnitelma. Aikataulu tälle on toistaiseksi avoin.

Esityksen vaikutukset hylkeiden aiheuttamiin vahinkoihin kalastuselinkeinolle on vaikea arvioida itämeren norpan osalta, koska Luken vahinkotutkimukset eivät ole eritelleet hyljelajeja. Vuonna 2017 aloitettu Itäme-ren hylje- ja merimetso -hanke teki yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa 2018 haastattelututkimuksen, jonka tavoitteena oli tarkastella hylkeiden ja merimetsojen vaikutuksia Itämeren rannikon pienimuotoiselle kalastuselinkeinolle. Raportissa esitellään keskeisiä tuloksia, jotka perustuvat kuudessa Itämeren maassa ke-rättyyn 219 kalastajahaastattelun aineistoon. Raportin mukaan hylkeet ja merimetsot aiheuttavat usein vaka-via ongelmia kalastuselinkeinon jatkuvuudelle. Kalastajien mukaan hylkeet haittaavat rannikkokalastusta yleensä enemmän kuin merimetsot, joskin tilanne vaihtelee alueellisesti. Tulokset kertovat myös vaikutusten monimuotoisuudesta sekä niiden monimutkaisuuksista ja epävarmuuksista. Hylkeet aiheuttavat kalastajien mukaan useammin suoria vaikutuksia kuten kalansaaliiden vähentämistä sekä pyydysten ja kalojen vaurioit-tamista.³

Ammattikalastajahaastattelussa suomalaiset kalastajat ilmoittivat kärsivänsä huomattavia vahinkoja ja hyl-jeongelman olevan vakava nimenomaan Perämerellä. Vaikka ammattikalastajien haastattelussa ei eroteltu, tuleeko vahinko hallista vai norpasta, niin yksittäiset kalastajat Perämerellä raportoivat, että vahinkoa aiheut-taa nimenomaan norppa.

³ The impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers. Natural resources and bioeconomy studies 77/2019 https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544854/luke_luobio_77_2019.pdf?sequence=1&isAl-lowed=y&fbclid=IwAR2cHrHnIONAWu_p96PRGRVkdE6Ys_k_5dz9P6nTaV6ECfEaCCRFuQL6CPg

Norpilla ei ole tutkimuksissa havaittu samanlaista pienelle alueelle kohdistuvaa saalistuspaikkauskollisuutta kuin hallilla. Tämän vuoksi yksilöiden poisto pyydysten läheisyydestä ei ole tehokas keino norppien aiheuttamien vahinkojen vähentämiseen⁴.

5 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), WWF Suomi, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö rf., Luonto-Liitto, Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL), Kalatalouden Keskusliitto (KKL), Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Hylkeenpyytäjät ry ja Perämeren kalastusalue, Intresseföreningen för en levande skärgård rf. sekä Luonnonsuojeluliitto Tapiola. Lausuntoja asetusluonnoksesta annettiin yhteensä 11, joissa todettiin itämeren norpan osalta seuraavaa: Perämeren Kalatalouden yhteisöjen Liitto katsoi, että kiintiö on liian pieni ja pitäisi nostaa 750 yksilöön. Kalatalouden Keskusliitto mielestä esitetty 375 yksilön metsästyskiintiö on selkeästi alimitoitettu ja esittää metsästyskiintiön nostamista tasolle, joka vähintään pysäyttää norppakannan kasvun. SAKL katsoo, että kiintiö on kannatettava, vaikka riittämätön. Kiintiö tulisi kaksinkertaistaa ja metsästystä olisi tehostettava kaikin keinoin, esimerkiksi rahallisella tuella. Suomen Metsästäjäliitto nostaisi kiintiön samaan kuin Ruotsissa eli 420 yksilöön. MTK katsoo, että vahinkotilanne huomioiden kiintiön hallittua kasvattamista tulisi jatkaa, kuten edelliskaudellakin tehtiin. WWF pudottaisi kiintiön 150 yksilöön ja siitä tulisi vähentää vahinkoperusteiset poikkeusluvut sekä kalanpyydyksiin tai salametsästyksessä kuolleet norpat. Suomen luonnonsuojeluliitto esittää samoin, että itämeren norpan pyyntikiintiö on korkeintaan 150 yksilöä ja pitää epäkohtana sitä, että metsästyslain 41§:n mukaiset poikkeusluvut eivät sisälly kiintiöön. YM pitää esitettyä metsästyskiintiötä yhdessä Ruotsin kiintiön lisäyksen kanssa liian suurena ja esittää, että itämeren norpan kannan hoidon osalta yhteistyötä ja koordinaatiota tiivistettäisiin entisestään Ruotsin viranomaisten kanssa. Suomen riistakeskus ja Metsähallitus pitävät kiintiötä perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. Luonnonvarakeskus toteaa, että itämeren norpan kalastus- ja kalastovaikutuksista ei ole juuri tutkimustietoa ja muistuttaa, että laskentamenetelmä sisältää lukuisia epävarmuustekijöitä ja kanta-arvioihin on suhtauduttava varovaisuudella. Luke suosittaa kansainvälisen yhteistyön ja koordinoinnin lisäämistä Merenkurkku-Perämerialueen norppakannanhoidossa.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

---

⁴ <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/hylkeet-ja-kalastus/>